

Aan de wethouders jeugd
van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Serviceorganisatie Jeugd ZHZ

Postadres
Postbus 166
3300 AD Dordrecht

T 078 770 2352
E contact@jeugdzhz.nl

Dordrecht, 1 maart 2022

Betreft: informatiebrief update inzake verscherpt- en interbestuurlijk toezicht
Kenmerk: Algemeen/22/SOJ/028/EM

Geachte wethouders,

Hierbij ontvangt u een informatiebrief over de huidige stand van zaken ten aanzien van het verscherpt toezicht van de regio Zuid-West (jeugdhulpregio's Haaglanden, Midden Holland, Holland Rijnland en Zuid-Holland Zuid). Deze brief is een vervolg van informatiebrieven die u heeft ontvangen in juli en oktober 2021. U wordt gevraagd deze brief beschikbaar te stellen aan de colleges en de gemeenteraden.

Aanleiding

De regio Zuid-West is voor een periode van zes maanden onder verscherpt toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en het interbestuurlijk toezicht van het Rijk gesteld. Dit toezicht wordt beëindigd. Het besluit van de Inspectie staat beschreven in een regiorapport wat op 28 februari is gepubliceerd (zie bijlage 1).

De Inspecties Gezondheidszorg en Jeugd en Justitie en Veiligheid hebben de afgelopen jaren diverse rapporten uitgebracht met als onderwerp 'kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. De Inspecties concludeerden in het rapport van juli 2021 dat de Gecertificeerde Instellingen (GI's) inmiddels goed voldoen aan de twee Inspectienormen, te weten binnen vijf werkdagen een jeugdbeschermer en binnen zes weken een gedragen koers (plan van aanpak). Het voornaamste verbeterpunt in het rapport was dat te veel kinderen niet tijdig passende hulp ontvingen in de regio Zuid-West. Deze jeugdigen ontvingen wel goede zorg of overbruggingszorg maar op grond van deze bevinding werd de regio Zuid-West toch voor een periode van zes maanden onder verscherpt toezicht van de Inspectie en onder interbestuurlijk toezicht van het Rijk gebracht.

Plan van aanpak

Tijdens dit toezicht is er op Zuid-West niveau een gezamenlijk plan van aanpak (zie bijlage 2) opgesteld. Daarbij is er bestuurlijk en ambtelijk intensief samengewerkt binnen de vier jeugdhulpregio's. Conceptversies van het plan zijn besproken met onder andere GI's, het regionale expertteam en de Inspecties. Hierdoor bestaat er een breed draagvlak bij alle betrokkenen. Dit is essentieel voor het tijdig inzetten van passende hulp, een opgave is die een ketenbrede, domeinoverstijgende aanpak vraagt van het gehele zorglandschap.

Beëindiging toezicht

Begin februari 2022 hebben wij het bericht ontvangen van het Rijk dat het interbestuurlijk toezicht per 28 februari wordt beëindigd voor regio Zuid-West. Hiermee spreekt het Rijk het vertrouwen uit in de aanpak van de regio Zuid-West. De resultaten van de inspanningen zijn zichtbaar: het aantal kinderen dat wacht op passende hulp is flink gedaald (zie figuur 1).

Start	15-jan	15-feb	15-mrt	15-jun	1-sep	1-okt*	1-nov	1-dec	1-jan	1-feb
96	96	58	44	20	32	41	24	22	19	14

*In september hebben we de rapportage-eisen aan de GI's verscherpt waardoor er bij de GI's beter zicht is ontstaan op het aantal wachtende jeugdigen.

Ook de Inspectie heeft haar vertrouwen in de aanpak en resultaten uitgesproken en besloten het verscherpt toezicht te beëindigen. De Inspectie heeft het vertrouwen dat de regio in staat is de dalende trend voort te zetten zodat alle kinderen met een beschermingsmaatregel tijdig passende hulp krijgen. Als onderdeel van de beëindiging van het toezicht monitort de Inspectie de komende maanden het aantal wachtende jeugdigen.

Succes van het plan van aanpak en doorbraakaanpak

Hiernaast is op lokaal niveau de doorbraakaanpak doorontwikkeld en onderdeel gemaakt van het reguliere werkproces. De doorbraakaanpak en de versterkte samenwerking tussen de GI's en het regionale expertteam van de Stichting Jeugdteams heeft zijn vruchten afgeworpen. Jeugdbeschermers melden sneller een vastgelopen casus bij het expertteam en er is een goed zicht op de jeugdigen die langer wachten op jeugdhulp.

In het proces van de doorbraakaanpak is een escalatieladder ontwikkeld. Hierbij kan het expertteam opschalen naar de Serviceorganisatie Jeugd als een jeugdige óf langer dan drie maanden dreigt te wachten óf betrokkenheid van de SOJ nodig is in contact met de aanbieder.

Ontbrekend aanbod

Naast het bovenregionale plan van aanpak is er een regionale analyse gemaakt van de hiaten in het zorgaanbod. Deze analyse is opgesteld op basis van meerdere gesprekken met de GI's, het regionale expertteam en aanvullende rapportages. Tijdens het verscherpt toezicht werden in onze regio voorbereidingen getroffen voor de vernieuwde contractering 2022. Hierdoor was er de mogelijkheid om hiaten en ontwikkelingen in het zorgaanbod te implementeren in de vernieuwde contracten.

Wonen

Het thema wonen omvat verschillende voorzieningen in de jeugdhulp en aanverwante wetten. Ook onze regio kampt met een hogere vraag naar pleeggezinnen en gezinshuizen dan wordt aangeboden. Er is een tekort aan gezinshuizen die expertise hebben van jeugdigen met beginnende psychiatrie, gedragsproblematiek en hechtingsproblematiek. Hiernaast zijn de doorstroommogelijkheden naar de Wmo/Wlz beperkt, niet passend en/of zijn er wachtlijsten. Het segment wonen heeft een directe link met de opgave om het aantal uithuisplaatsingen met 60% te verminderen voor eind 2025. Hierbij wordt de focus gelegd op het ontwikkelen van specialistisch ambulante aanbod ter vervanging van verblijfsvoorzieningen. In de vernieuwde contracten zijn hogere tarieven vastgesteld voor pleeggezinnen en gezinshuizen, waardoor het aanbod wordt gestimuleerd. Aanbieders dragen onder leiding van een onafhankelijk voorzitter (centrale intake¹) gezamenlijk zorg voor de toeleiding naar de meest passende hulp of het passend maken van de inzet. Binnen de centrale intake zijn thema's als normaliseren, hulp in de eigen omgeving van de jeugdigen en directe inzet van passende hulp belangrijke speerpunten.

Gezinsgerichte zorg

Onder gezinsgerichte zorg vallen vormen van hulp die een systemische aanpak vragen. De gesignaleerde tekorten betreffen omgangsbegeleiding, aanbod voor complexe scheidingen, netwerkonderzoeken en langdurige intensieve gezinszorg. Ook hier wordt ingezet op het voorkomen van een uithuisplaatsing. Om deze beweging in gang te zetten zijn er onder andere nieuwe diensten ontwikkeld: netwerkanalyse/gezinsdiagnostiek en ouderschapsdiagnostiek. Deze diensten zijn een verplicht onderdeel van een perspectiefplan bij een (dreigende) uithuisplaatsing. netwerkanalyse/gezinsdiagnostiek en ouderschapsdiagnostiek. Zij zijn bij uitstek ontwikkeld voor gezinnen met meervoudige problematiek. Hiernaast worden de mogelijkheden voor tijdelijk verblijf en meer intensief (respijtzorg) ter ontlasting van het gezin/netwerk uitgebreid. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het lokale team zodat ook bijvoorbeeld volwassenzorg betrokken kan worden. Hiernaast zijn we in gesprek met diverse aanbieders voor het uitbreiden van het aanbod inzake begeleide omgang.

(Hoog) specialistische jeugdhulp/integraal aanbod

Deze vorm van jeugdhulp betreft de expertises die aanbieders hebben op het gebied van licht verstandelijke beperking, (specialistische)geestelijke gezondheidszorg en jeugd & opvoedhulp. GI's geven aan dat hier sprake is doorstroomproblematiek met name bij de jeugdzorgPlus. Er is behoefte aan integraal aanbod wat ambulant ingezet kan worden. Middels de vernieuwde contracten worden aanbieders die hoogspecialistische zorg leveren, gestimuleerd om verblijfsdiensten om te zetten naar ambulant aanbod. Hiervoor zijn aparte diensten gecontracteerd. Aanbieders hebben zich gecommitteerd aan de samenwerking met andere aanbieders zodat het aanbod passend(er) wordt gemaakt.

---

¹ Momenteel in oprichting en actief voor eind 2025.

Huidige aanpak wordt voortgezet

Er wordt onverminderd doorgedaan met de huidige aanpak zodat het aantal kinderen dat wacht op passende hulp blijft dalen. Met het Plan van Aanpak hebben we lokaal en bovenregionaal laten zien hoe de gesignaleerde problematiek wordt aangepakt. Hierbij is de norm van de Inspectie gevolgd: voor elk kind een jeugdbeschermer, een tijdig gedragen koers en tijdig passende hulp. Deze norm wordt ook in de toekomst gehanteerd.

Op de eerstvolgende regionale ontwikkeltafel Jeugdhulp gaan we actief aan de slag met het onderwerp 'passende hulp'. Dit wordt in gezamenlijkheid voorbereid met het regionale expertteam, jeugdbescherming west, de Serviceorganisatie Jeugd en de gemeenten. Het streven is om een werkgroep met diverse aanbieders te formeren voor de aanpak van de gesignaleerde knelpunten.

Met vriendelijke groet,

Steven van Die
Portefeuillehouder Jeugd
Algemeen Bestuur Dienst Gezondheid en Jeugd

E.H.A. Magnee
Directeur a.i.
Serviceorganisatie Jeugd ZHZ